

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Bolezen naših krajev in nje zdravilo.

(Konec.)

Kdor je in ima volje, da ostane pošten in trden kmet, njemu pač po takem ni treba iskati v naših mestih poduka, na robe, ako ga išče v njih, tedaj je že na polski poti in ne dolgo, pa bode v kleščah, iz katerih se ne izvije več, dokler še ima kaj pod palcem t. j. dokler še je kmet. To uči tudi žalostna skušnja. Kmet, ki zahaja po gostem v mesto, pogreša se na domu in torej se godi tukaj, kakor more, dobro pa le redko, če kedaj.

Tako je bilo sicer vselej, toda prejšnje čase še je bila povsod in torej tudi po mestih resnica doma in neka krščanska ljubezen. Nje sedaj ni več, najmanj pa jo najde človek v mestu in še posebej v mestu, ki se stavi v nasprotje z ljudstvom, ki biva zunaj v okolici — z ljudstvom, ki ne vleče z mestnim liberalizmom in pri nas še po vrhu z nemškutarijo. V takem mestu naj slov. kmet ne išče krščanske in sploh nobene poštene ljubezni. Kdor pride s kmetov in ima z ljudmi, ki živé v takem mestu, opravka, tak naj ravna po svojem delu pošteno, ali vselej naj misli na to, da je lahko mogoče, da nima opravka s — poštenim človekom.

Najležje shaja človek, ako ravna po tem ravnilu. Vsi ljudje v mestu sicer niso taki, toda dobro je dobro in previdnost je mati modrosti. Ako velja to za navadno življenje, za navadno kupčijo, velja še potlej čisto posebej za naše politično življenje, to je: za reči, ki gredo pri nas za to, naj velja slovensko ali nemško, katoliško ali liberalno. V teh rečeh je pri nas velika težava. Ljudje po mestih so liberalci, nemškutarji in človek jim še ne zameri tega, kajti kjer je slovensko in katoliško življenje, tam za ljudi, kakor živé po naših mestih, ni prostora. To vedó oni sami in zato gre pri njih vse za to, da preslepijo slov. in sploh kršč. ljudstvo ter ga vklenejo v svoje

verige. Žal, da še vé naše ljudstvo za to premalo.

Dokler najdejo še taciñ zaslepljencev, ki se jim vdajo in vlečejo z njimi pri raznih volitvah — teh v naših dneh ni malo število —, dotlej se jim godi dobro in vtrjuje se jim upanje, da ostane vselej tako ali še postane celo boljše za nje. Kaj pa bode iz ljudstva, iz teh, ki so jim doslej verni slughe, to ni pri njih vprašanje, saj se polnijo njih, liberalcev, nemškutarjev žepi.

Resnica, nam dene žal po vsakem kmetu, ki se izgubi, tembolj pa nas boli potlej to, če jih zabrede več v zanjke nevarnih ljudi. Taki pa so pri nas vsi — nemškutarji, vsi liberalci. Človek skorej nima, da izvzame koga v tej reči. Nemškutar in liberalce — to sta šartna angelja kmetov in še posebej slovenskih kmetov.

Sam na sebi more biti kak nemškutar ni za to, da se ga boji človek, mogoče je celo, da je poštena duša, toda društvo, ki se ga drži, je nevarno in tedaj stori pošten, slov. kmet prav, ako se ga izogne, čem dalje se ga more. In to je tudi, kar je potrebno. Slovenski, katoliški kmetje storé najboljše, ako se izogibajo v naših mestih in trgih taciñ ljudi, ki so na glasu, da ne marajo za slovensko ljudstvo, za katoliško vero. Zavoljo tega ne bodo nikoli na izgubi.

Čem bolj se drži slov. ljudstvo tega pravila, tem bolje bode za nj. Mi imamo že v vsacem mestu in v vsacem trgu, tudi po župnijah imamo že domače, poštene trgovce. Njih se držimo! Ako so v resnici poštene, je blago pri njih dobro in če je v časih par krajcarjev dražje, to ne dene veliko, saj si s tem, da kupi blago doma, prihrani človek pot in tudi to, kar izda v mestu, naj že hoče ali noče.

Ako pa je treba komu v mesto ali trg, naj se obrne le v tisto štacuno in v tisto oštarijo, kjer pozna ljudi, da so poštene, če že ne slovenski, pa vsaj katoliški. Po tej poti bode nam najhitreje mogoče, da zatremo sovraštvo,

ki se šopiri v naših dneh po mestih in trgih do nas, do Slovencev, do katoliških kristijanov. Kakor pa se godi dosegmal, ni nič bolj navadno, kakor da upije kak trgovec, lekar, odvetnik najhuje zoper pravice, ki gredo slov. ljudstvu, — tak, ki živi samo ob krajcarjih, ki mu jih nosi naše, slov. ljudstvo.

Brž torej, ko se zavé naše ljudstvo ter se ogiba svojih neprijateljev in izpoznavata te može, ki so vredni, da jim zaupa, brž bode tudi konec nesrečni nemškutariji in liberalizmu; oba sta sicer še le tam doma, kjer ni več kršč. vere in torej ne več — poštenja.

Čast, komur čast!

(Konec.)

13. V Mariborski dekaniji (na levem Dr. bregu) pa je sv. Križ na prvem mestu, dasi ravno so župljani bolj ubogi, kakor bogati. Prav tako; pri vsaki procesiji gre križ najnaprej. Precej za sv. Križem hodi sv. Martin pri Vurbergu, ki je letos posebno imeniten. Kjer pa nikdo za družbo ne skrbi, tam se tudi nič ne zgodi. Tako je menda v Stolni župniji in tudi v Slovenski predmestni župniji. Mlajša naša gospoda nima denarja pa tudi ne okusa, za po-božne bukve sv. Mohorja; liberalizem jih ima v svojem košu. Prežalostno je, da niti jeden dijak trojih srednjih šol v Mariboru ni ud društva; sicer pa je to razumljivo, ker tudi dva slovenska profesorja veronauka nista pri družbi. V Celji je vsaj devet dijakov društvenikov, tam sta tudi bolnišnica in zavod šolskih sester vpisana v družbo, a v Mariboru ju zahman iščemo med društveniki.*) Vesela vest pa je, da ima duhovščina toliko udov, kolikor prebivalcev — živila! Premalo udov šteje Selnica, Kamnica, sv. Peter, sv. Barbara in sv. Marjeta; najbolj medla je Zgornja Kungota.

14. V Mariborski dekaniji (na desnem Dr. bregu) Marija v Puščavi nikakor ni pusta, ampak stoji v najlepšem cvetu. Ruše so čvrste in sv. Lovrenc ima čast, da šteje največ dosmrtnih udov v škofiji. Sicer bi pa nam sv. Lovrenc in Lembah prav lahko še dala več družbenikov. Pri sv. Magdaleni so nemške šole in tedaj se ne čudimo, da jim ni mar slov. knjig.

15. V Marenberški dekaniji je Brezdno na površji, in tudi Remšnik se drži nad vodo, vse druge župnije pa vodo pijejo; Sobota pa je pod vodo šla, kakor Golobovim sinom „flos“.

16. V dekaniji Nove cerkve damo Šmartnu križec za zasluge; vrle so tudi Črešnjice. V Vitanji in v Vojniku število udov ni ugodno.

17. V Ptujski dekaniji je sv. Lovrenc junak in sv. Marjeta junakinja, visoka je tudi sv. Marija v Vurbergu. Sploh je v tej dekaniji vse jako živo, samo Hajdina bi naj na hajdini klečala.

*) Mogli bi biti le za naročnike,

Ured,

18. Rogatec je vrl. Če pomislimo, da je v dekaniji ljudstvo sploh bolj ubogo, ne moremo tukaj višjih števil udov pričakovati.

19. Dekanija Šaleška dolina je — dobra. Sv. Til je vodja; tudi Skale so na trdnem in sv. Janž na toplem.

20. Dekanija Šmarje je oziroma na okoliščine jako vzbujena. Najbolj so Dramlje izdramljene in tudi Ponikva je mastna.

21. V dekaniji Šmartin je Dolič visoko na bregu, više še kakor visoko Razborje. Št. Ilj umira in Sele se je že preselilo v — večnost.

22. V dekaniji Velike Nedelje je Središče na sredi kolača; vse druge župnije in zlasti Svetinje, bi še lahko dale več udov. Sv. Lenarta pa letos ni v — kolendrah.

23. Dekanija Vuzenica dobro vozi; najviše na vozu so Trbonje; sv. Primož hodi pešice.

24. V Završki dekaniji nosi sv. Andrej križ; ne daleč od Leskovca so Zavrče; najnižji je turen sv. Barbare.

Resnici — prosto pot!

Boreski.

Gospodarske stvari.

Ovčič na kravjem vimenu.

(Dalje.)

Ako pojema vročina na vimenu, barva pa ni več tako rdeča in ako primeš lahko za vime, ne da krava odmakne, tedaj je že boleznj manj in živinče jame že jesti. Vime še je sicer napeto in trdo, toda to ne izvira več iz krvi, nalite v vimenu, ampak vime še je trdo zato, ker se je vtrdilo več ali manj mlečnih žleznic, zalitih po stajeni mezi.

Bolezen je še torej na konci, ako se vidi več tacih znamenj. Če je bilo pa vnetje hudo, tedaj se začne vime gnojiti. Izpoznati to gnojenje ni ravno težko. Vime sedaj ni več celo oteklo, na enem ali drugem pa je še oteklo in na tem kraji še je vime boleče. Vsak den postane to mesto mečje, dokler se ne predere samo ali pa ne prereže. Tačas pa teče gnoj in začne se gnojiti vime čez dober teden potem, ko je vime obolelo.

To so bolj navadni nasledki vnetja, dva pa sta še hujša; dobro, da se primerita le redkeje — vgnjida in pa snet.

Vgnjida se loči samo v tem od gnojenja, da teče pri gnjidi grda, smrdljiva sokrvica, gnoj pa ima belo barvo, je le sem ter tje kaj krvavih lis v njem in ne smrdi posebno. Najhuji nasledek ovčiča pa je snet. Pri njem dobi vime začrnelo barvo, živinče je sedaj v potu, sedaj v mrazu in so sploh vsa znamenja ovčiča huja. Vsled sneta pride živinče lahko ob življenje.

Kdor hoče torej ozdravljati bolno vime pri kravi, naj gleda v prvo na to, da izpozna

in da zna, kako daleč da je že bolezen. Kar je namreč zdravilo za eno bolezen, to je za drugo pa že lahko nevarno. Drugo pa je potlej to, da izve, kaj da je kje vzrok bolezni. Uzroki so bolezni prav različni. Rada je bolezen kriva v nemarnost deklet, ki ne pomolze dobro do kraja. Ravno zadnje mleko je najbolje, najmastniše in zato najnevarniše. Če se torej ne izprazni vsak dan vime do čista, zastane mleko v vimenu, se spridi in bolezen je gotova.

Večkrat pa nastane bolezen iz tega, da je vdarilo kaj na vime živinčeta. To se izgodi, če živinče nesrečno pade ali ga dregne drugo v vime. Tudi osa ali kaka druga žival lahko, da vpiči kravo v vime in mu napravi rano.

Po gostem pa je nesnaga kriva te bolezni. Če se valja živinče po nesnažni stelji, če leži na mokrem in je sploh veliko smrdljivih snovi v hlevu. Tudi prehladi se kravje vime in torej ni dobro, gnati živino čez vodo, ki ji sega do trebuha, če se je, kakor že koli, vpotila. Sem ter tje pa dobi živinče tudi kako škodljivo zelišče va-se. Ako pride tako zelišče v kri, pri-godi se rado, da se vname vime ali da ima le krvavo mleko.

Uže smo rekli, da navadno ne gre živinčetu za življenje, ako se mu vname vime, ven-dar pa ne kaže, da se zanemarja ta bolezen in še manj, da se ozdravlja napačno. Naj je kar koli vzrok vnetja, vselej je to prvo, da skušaš izmolsti zastalo mleko. S tem se odpravi sprideno mleko iz vimena in zabrani se, da se tisto ne spridi, ki se je naredilo na novo. Vime se mora torej vsak den in če je mogoče, par krat izmolsti. To si naj zapomni gospodinja dobro in naj se ravna vestno po tem.

Kedar je bolezen nastala za to, ker se je vime od zunaj poškodovalo, tedaj se naj umiva z mrzlo vodo ali že s čisto ali pa ji primešajmo nekaj cviča ali jesiha. Sme se ji pridati še tudi malo kuhinjske soli. S to zmesjo se zmiva po 3 do 4krat na den vime in vselej po pol ure. Bolje pa še je, ako je mogoče, obvezati na vime cunje, v tako vodo namočene. Pri tem pa je skrbeti, da se cunje ne vsuše, treba jih je tedaj večkrat izpremeniti. Sem ter tje se vdela ilovica z vodo, jesihi in soljo in tako se potlej namaže vime z njo. Tudi tu je treba, da je ilovica vedno mokra.

Poleti postavi pa se lahko bolna žival tudi v vodo do trebuha. S to vodo naj se ravna tako dolgo, da poneha prisad in bolečina, dalje pa ne. Sedaj bi bila taka voda le na kvar, to pa tudi, če je bolezen od znotraj nastala.

Če izvira namreč bolezen iz zastalega mleka ali kake druge notranje bolezni, tedaj se naj rahlo, po dvehkrat na den izmolze mleko, potem pa se umiva vime s toplo vodo, v kateri se je kuhalo laneno seme, vrhu tega pa se naj raztopi še nekaj mjila ali žajfe v to vodo. Kedar

se neha to umivanje, mora se vime pa vselej z mehko cunjo ubrisati in to tako, da postane vime suho. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 19. januarija v Poličanah.

Dne 21. januarija v Arnoži, pri sv. Mohorji na Rodnah, pri sv. Lenartu v slov. goricah, na Teharji in v Marenbergu. Dne 22. januarija v Mozirji in dne 24. januarija v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Pišec. (Javna zahvala.) Podarili so povodom 40-letnice vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. slavna občina Pišce po svojem predsednikom g. Ant. Verstošek-u 20 gld., slavna občina Brezje po svojem predsedniku g. Franc Zevnik-u 4 gld., g. Makso Veršec, tajnik pri posojilnici v Celji, 5 gld. v gotovini, skupej 29 gld. in potem g. Franc Gerec, trgovec v Pišecah 14 gld., in g. Franc Matheis, trgovec v Brežicah 6 gld., v blagu skupaj 20 gld., — vsi skupaj znesek 49 fl., za obutalo in obleko revnim otrokom šole v Pišecah. Za ta blagi dar, izreka tem potom, v imenu vseh obdarovanih, najtoplejšo zahvalo Jurij Veršec, načelnik.

Iz Čadrama. (Krivo poročilo.) V 49. številki Vašega cenjenega lista nas je iznenadilo naznanilo, da je g. Alojz Alojz Walland — Balant — kupil za našo župnijsko cerkev lepo podobo sv. Cirila in Metoda in celo novo bandero istih svetnikov za podružnico sv. Barbare; ravno tako, kakor že pred par leti ono poročilo, da je isti gospod našemu društvu za pozidanje nove župnijske cerkve daroval 100 fl. Društveni in cerkveni predstojnik želi onega gospoda spoznati, kateremu je naš trgovec g. Balant 100 gold. za cerkveno društvo podaril, da bi se od tistega ta znesek iztirjati zamogel, kajti imenovani gospod je le sicer pred 4 leti našej lepo ponovljenej podružnici sv. Mohorja čedni novi mešni plašč kupil za 40 gold. Načelniki našega društva za pozidanje nove župne cerkve pa še v teku 4 let v dosego svojega namena od imenovanega gospoda niso beliča prejeli, čeravno se jim je posrečilo že nad 1200 družtenikov si pridobiti. G. W. je zdaj tudi posestnik prejšnje Juršnikove kmetije, občinski svetovalec in trgovec z lesom ter za to se sodi, da bi se zamogel vsestranski dobrotnik skazati. Oni pač, ki le v večjih praznikih v cerkev hodijo, lahko spoznajo, kako veliko premala je zdajšnja naša župnijska cerkev, ki je po pričevanju izvedencev že v 12. stoletju postavljena bila. Da bi nam pa g. W. celó lepo podobo in bandero sv. Cirila in Metoda kupil, to bi se moral čudež zgoditi, enak, kakor s Savlom. Ravno ta gospod je že pred 5 leti v Oplotnici hotel s pomočjo delalcev v steklarni podružnico

nemškega liberalnega šolskega društva ustanoviti, pa mu je le po prizadevanji tamošnjega vodje g. pl. Arzelbicki in še drugih to upanje po vodi splavalo. Ker je g. A. Balant, načelnik našega krajnega šolskega sveta in je nekdanj kot trgovski pomočnik služil pri g. očetu Sovanu v Ljubljani, kjer je kot narodnjak hodil v čitalnico, bi se res spodobilo, da bi enako domoljubno djanje storil in so tudi nekateri našinci že čakali povabila k posvečenju teh lepih darov, koje videti bi radi učakali. — Mi domačini vemo, da ta gospod zdaj ni narodnjak, ampak še pri zadnji volitvi za dež. zbor, kot volilec ni hotel narodnjaka volit iti, da o verski narodni šoli noče niti slišati, zato tudi ne upamo od njega, kedaj one podobe prejeti, koja nas spominja blagovestnikov, ki sta pred več kakor tisoč leti naše prednike v domačej besedi krščanskih resnic učila. Zopet moramo tedaj poročitelja prositi, naj je že naš prijatelj ali nasprotnik, da ako je on te darove prejel za Čadramsko cerkev, naj tiste dotičnemu cerkvenemu predstojništvu pošlje, pa brez dolgega odlašanja! Vidi se, da je poročevalec nemškutar lažnjivec.

Ured.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Žalostna pesem.) Šmarški nemškutarji (ne Nemci) so se zbrali tisti čas in so rekli dopisniku svojemu v „D. W. in „M. Z.“ z žalostnim glasom takole: „Premili bratec naš! Vzemi v svojo desnico slavno peró svoje, s katerim si že tolikokrat opisal naše gorje; pomoči ga danes v črni žolč črnega mačka, ki smo ga v ta namen zaklali na starega leta večer, vsedi se, pa piši pesem žalostno, ki Ti jo bomo narekövali! Piši: Joj, joj, joj! Kje so časi, kje so dnevi, ko smo mi Germanije sinovi vladali še Šmarije! Oh, to je bilo lepo! Zakaj sta nas zapustila vidva gospoda Tvrdy in Hlavy, ki sta bila dva močna stebra velikega nemštva, ki šteje v celem Šmarskem okraji 40 oseb, med tem, ko je Slovencev komaj 18.100! Takrat smo imeli v Šmarji svojo „ortsgruppe“ nemškega šulvereina. Ta, kakor vsi veste, dobiva izdatno podporo iz Berolina. Kje pa je zdaj naš šulverein? Na mestu njega se šopiri v Šmarji „podružnica sv. Cirila in Metoda“, pa ne dobiva ne kopejke iz — Moskve. Kako smo v tistih blaženih časih agitirali pri volitvah! Sodnijski pisarji in eksekutorji — vse je moralo noge pod pazduho vzeti pa hajdi na delo! Kako so takrat razni vreščaki vreščali, volkovi tulili in švigali okrog! Zdaj je vsega konec! Prišel je bil sicer g. Kolar, ki se je tolikanj trudil za nas, pa njega tudi ni več med nami. Osamljeni in zapuščeni smo premišljevali, kako bi svetu pokazali, da je Šmarije nemški trg. Začeli smo agitovati za nemške napise nad vratmi tukajšnjih trgovcev, rodelcev, obrtnikov itd. Nekateri so se nam res bili vsedli na lim in so obesili si nad svojimi

nosovi nemške table. Kako nam je to dobro djalo! Ker Šmarije pa leži na živahni cesti in dohaja semkaj vsak teden mnogo agentov, tudi iz Bismarkovine, po leti pa se večkrat pripelejo gostje iz Slatine, mislili smo, naj pravijo ti naši bratje doma po Nemškem, da Šmarije je tajč in samo tajč! Pa kaj se je zgodilo? Nkega lepega jesenskega jutra lanskega leta pripihala je nenadoma od zahoda tako močna burja, da je vse tiste nemške „šilde“ pometala na tla in ko so jih drugi dan pobrali in spet nateknili na prejšnja mesta, — o čudež! — bili so vsi slovenski! Kar čez noč so se spremenili! Torej tudi ta slava nam je splavala po Šmarskem grabnu v — črno morje. In kaka žalost nas še le čaka! Ti zagrizeni Slovenci, ki jih je v vsem okraji med 40 Nemci komaj 18.100, prosili so bojda, naj bi visoka ministerstva dala napraviti tudi na naših c. kr. uradih slovenske napise! Kolika predrznost! Ali, kakor smo že vajeni iznenadenj, ne mara, da se bode njih prošnja uslišala. O naši šoli ni, da bi govorili, ker je pretužno. Deželni šolski svet jo je hotel pred lanskim čisto ponemčiti, zdaj jo jim je pa sam gospod Gautsch čisto poslovenil! V časniki smo brali, da dobimo novega adjunkta s Kranjskega in da je — o groza! — Slovenec! Na vse zadnje nam pošljejo čez par tednov še slovenskega okrajnega sodnika. Vse mogoče. In mi naj še dalje mirno tukaj živimo? Nam ne preostaje družega, kakor da tiho uživamo lepi beli slovenski kruh, da tiho polnimo s slovenskim denarjem svoje nikdar site žepe, za vse drugo pa se ne brigamo več, ker je vse bob v steno. Kakor Judje v babilonski sužnosti bivamo tukaj; jočemo se, kadar se preobjemo slovenskega pšeničnjaka, in obešamo svoje harfe po jelšah Šmarskih. Kadar pa nam ne bode več obstati — in to bo takrat, kadar bomo že predebeli od slovenskega hleba in bodo naši žepi že zvrhani —, no takrat pa vedi, ljuba „Wahtarca“ in ti „Marburgarca“, takrat pojdemo pa tjadoli v nemški „Kamerun“. Joj, joj, joj!“

Iz Ljutomera. (Čitalnica.) Kakor sem zadnjič poročal, priredila je v nedeljo t. j. 13. t. m. naša čitalnica prvi zabavni večer. Naš velečastiti gospod dekan brali so nam zapiske njihovega dedeka od leta 1809—1835. Vsi smo radovedno poslušali, kajti bilo je za vsakega prav zanimivo. Velečastiti gospod dekan so nam obljubili, da še nam bodo večkrat kaj povedali. Veselilo pa nas je, da se je nenavadno dosti poslušalcev in poslušalk zbralo. Dve izbi ste bili polni vrlih naših slovenskih tržanov in okoličanov. Slava jim! — Naznanjamo pa, da bo prihodnjo nedeljo t. j. 20. t. m. naša čitalnica napravila „drugi zabavni večer“ pri g. Vaupotiči. Prednašal pa bo g. J. Kril „o gospodarstvu.“ Ker bo tudi to zanimivo, zato vabimo prisrčno vse čvrste in vrle slo-

venske tržane, da se vdeležijo tega drugega zabavnega večera. Začetek bo točno ob 7. uri zvečer. Vstopnine ne bo nobene.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor se sliši, snide se drž. zbor dne 29. januarja, letos torej nekaj dni pozneje, kakor druga leta. Izgodi pa se to, ker še dež. zbora v Pragi in Lvovem nista dognala svojega dela. Iz dež. zbora v Pragi so tudi letos še izostali nemški poslanci. — Na Dunaji je bilo zadnje dni vojaško posvetovanje, predsedoval je nadvojvoda Albrecht. O čem da se je sklepalo in kaj se je sklenilo, to še ni znano. — Na Gornjem Štajarji, v Ljubnem je dobil mlad rokodelc 6 mesecev težke ječe zavoljo bogokletja. Žalostno, da postaja mlado ljudstvo čedalje bolj brezbožno. — Pri usmiljenih bratih v Gradci je iskalo lani 2000 bolnikov zdravje, našlo pa ga je samo 1427. — Na Korškem se vršijo sedaj volitve v obč. zastope. Kjer se že kaj zavéda ljudstvo, tam se volijo slov. kat. možje, tako v Štebnu na Zili, na Bistrici v Rožni dolini in v Svečah. — Šulverein vabi po stari navadi slov. občine, katerim je treba nove šole, naj vzamó pri njem denarja za njo, se ve, da je potlej šulverein gospod čez tako šolo. Vrla torej občina, ki odbije tako ponudbo in taka je v Št. Pavlu v Zilski dolini. — Ljubljana dobi poslej že vendar mestno hranilnico. Po dolgem odlašnji je sedaj vlada potrdila pravila za njo. — V tovarni za hišno orodje g. Matijana v Ljubljani so bili delalci napravili štrajk, to se pravi: na delo jih ni bilo in zakaj? Jezilo jih je, da jih je delovodja v delu motil, češ, da jim ni treba biti tako pridnim! Gospodar je torej odpustil na njih željo delovodjo in delalci so prijeli sopet za delo. Če je to resnica, ni še doslej bilo enacega štrajka. — Na Primorji imajo tri slov. otroške vrte in gre hvala zavednim možem, da skrbijo kaj lepo za nje. — V Rubiji pri Gorici je bil zdrknil tovorni vlak s tira in se mu je 12 vagonov prekopienilo na vse strani. Ubilo pa na srečo ni nikogar in 4 dni težkega dela še je le odprlo železnico. — Iz Opatije se je vrnila cesaričinja Stefanija že gori na Dunaj, torej je bila le teden dni ondi. — Pri sv. Ivanu tik Trsta snujó si možje novo domačo godbo; no če je je treba, tedaj je že prav, če je domača! — V Dalmaciji padele redko snega, letos ga je pa toliko, da c. kr. pošta ni mogla naprej. — Ogerski minister za uk in bogočastje, grof Czaky toži, da se po srednjih šolah na Ogerskem uči nemščina premalo, uči se pač na teh šolah še drugih, potrebnih reči vse premalo! — Razprave o novi vojaški postavi, ki se vrše sedaj v ogerskem drž. zboru, niso nič take, da vzame Tisza

slovo, iz kraja je bila podoba, da se razdré stranka, ki gre čez drn in strn z njim, toda Tisza pozna te može in obljub ima dovolj v žepu svojem, obljub, ki so med na špičaste brke madjarskih mož. —

Vunanje države. Zahvalno pismo sv. Očeta o sklepu slavnostnega leta je ljubeznjivo in tolažljivo, vendar pa se čuti iz njega neka britka žalost čez ubogo Italijo, in po vsej pravici, saj je ona bolj, kakor katera koli druga država v rokah brezbožnih, tihotapnih framonov. — Drž. zbor zedinjene Italije ima poslance, ki jih voli ljudstvo, ali možje ne dobé ničesar za to in se torej lahko ve, da jim ni veliko za seje, če so kaj dolge. Vsled tega je večkrat premalo poslancev v zboru in vlada misli sedaj na to, da poskrbi poslancem za dnevnice t. j. za plačilo. Ni dvoma, da bodo poslanci v drž. zboru vsi kakor en mož, za tak predlog vlade. — Siromaštva je malo kje toliko, kolikor po Italijanskem. Ljudje si iščejo zato nove domovine kar trumoma v Ameriki, v naših dnéh se godi to posebne iz Lombardije — dežele, ki se je svoje dni preobjela našega, avstrijskega kruha. — Francozje se še ne bodo tako k malu spametovali, tudi general Boulanger ni mož za to, da bi jim glave poravnal. — Tujec živi v Parizu nad 100.000. Nemcev je kacic 20.000. Že velja, to število ni ravno nizko. — Na novo gre novica, da se pripravlja v Belgiji neka graščina za sv. Očeta, če zapustijo Rim. To pa je gotovo novica, ki ne zasluži vere. — Lord Dufferin, poročevalec anglijske vlada, biva v Rimu in pravi se, da spravlja niti v kup za neko zvezo med Italijo in Anglijo. Taka zveza pač more iti le samo zoper Rusijo. — Nizozemski kralj je hudo bolen in pričakuje se že vsako trenotje, da umrje. — V Berolinu je začel dež. zbor, tedaj ta, ki zastopa dežele Prusije, je že začel svoje razprave, cesar Viljem sam je prišel k zboru. Prestolni govor pa nima posebnih reči, suče se le bolj o domačih, pruskih stvaréh. Ruski car je ukazal, da se 20 strelskih bataljonov prevrne v ravno toliko polkov, to se pravi, da se število bataljonov raztegne od 20 na 40. Sedaj pa še reci, da Rusija ne množi vojakov in to tik naših mej! — Princ Koburški skrbi za to, da si dobi vojaštvo na svojo stran, v novem letu je 30 stotnikov dobilo čast majorja, čast in pa denar sta tudi pri Bolgarih na čislju. — V Belgradu je bilo vsaj po zunanjem lici, veliko veselje, ko je skupščina vzprejela načrt nove ustave. Ubogo ljudstvo še ne ve, da najboljša ustava ne velja veliko, če se ne izpelje dobro. — Turčija upa, da ji novi minister za drž. finance napolni prazne kase ali možu bode to delo težko, pretežko. Rok, ki bi jemale, je veliko ali malo je več taci, ki bi kaj imele. — V Suaki mu še je vedno strah pred arabskimi

dervišo in anglijska pomoč je odšla, ne da bi odgnala te čete. Posadka v mestu pa je pre-slaba. — V Panamo je odplulo več vojnih ladij, bojé se, da se spuntajo delalci, ker so brez kruha. Glad ne pozna mirú

Za poduk in kratek čas.

Božična zvezda.

(Resnična dogodba.)

(Dalje.)

V G..... v zadnji železniški postaji iz-stopim in si vzamem poštni vozni list. Bila je tema in nebo črno nad mestom, niti jedna zvez-dica ni svetila. Snežilo je. Sedel sem na poštnem vozu — sam.. Trl me je nemir. — Oh, peljal sem se že po znanih mi krajih in zrl skozi okna dobro znane mi vasi. Konečno pride zadnja vas, še pol ure. „Kratko je vse, kar s časom mine“, pravi zveličani Tomaž Kempčan. Voz se pomika po tlaku domačega mesta, postilijon zabrlizga, nahajal sem se pred poštnim poslop-jem. Izstopim. Nikdo me ni pričakoval, a tudi vedeli niso za moj prihod. S težkim srcem in počasnimi koraki se bližam očetovi hiši. Srce mi je nemirno bilo, ko sem pozvončklal... Sli-šim korake... Anemarijka odpre. v roki je dr-žala luč in bila v črni obleki. Naude, ubogo dete, prišel si k žalostnemu — Božiču! Solze so mi zalile oči.

Dišalo je po jelčji in cvetlicah... Vrata so bila lahno odprta, in na pragu stoji Mari-jica bledega obličja in črno oblečena. Hitim k nji... Ko sem v hišo pogledal — zaječim in omahnem nazaj. Na sredini hiše stoji krsta, a v nji belo oblečeni mrlič... Bili so moja ma-mica. Vsi se jokamo. Med tem pridejo oče in mi rekó: „Mati so velikokrat po tebi vpraše-vali, misleč, da si že na potn. Sedaj njih vsaj lahko k zadnjemu počitku na mirodvor spremljaš. Zadnje besede so bile — blagoslov za — tebe“. Oče me primejo za roko in gremo h krsti. Solze so mi zalile oči, in luči mrtvaških sveč okolo krste so plesale pred menoj. Poljubim mrzlo materino čelo in padem na koleno.

Iz zvonika donijo glasovi zvonov, oznanju-joč sv. Božič. Tako občutljivo še me nikdar niso njihovi glasovi pretresli, kakor sedaj. Jokal sem britko in skozi moje solze sem videl, kako moji ljubi in dragi z menoj klečijo in molijo za plemenito dušo rajne matere.

III.

Takoj po novem letu se vrnem nazaj v Berolin. Prva velika žalost je v mojem življenji nastopila. V znanstvu sem iskal tolažbo.

Pisali smo leto 1870. Vihar navdušenja spreleti v Evropo. Veliki spomini l. 1813 so oživel. Vse, kar spada k zvezi vojne, se pri-

druži k zastavi kraljevi. Tudi prostovoljci se oglašé. Obe vojni se vlečete proti Renu in prva zmaga je povzročila veliko slavo-klicov v de-želi. V Berolinu in gotovo tudi drugod se ogla-sajo dijaki, da kot prostovoljci nastopijo jedno-letno vojaško službo. Tudi jaz prosim očeta svojega, da mi dovolijo jednako storiti. Dovo-lijó mi, in takoj začnem nositi vojaško suknjo. Namesto matematiške forme (oblike) slišal sem vojaško komandiranje. Za silo našega novega poklica smo se v prostih urah odškodovali v gostilnah. Skoraj vsak dan so dohajale zmago-slavne novosti, a prečitanim so že sledili tri-kratni: „Hura!“ Narodne pesni so se pevale in časniške novosti se čitale. Življenje, ki sem sedaj imel, imelo je veliko mikavnost na me. Takoj sem plaval v popolnem veselju življenja, ter se oziral na smijóči in mamljivi breg na obe strani, kakor pa v nebo nad menoj. Prvo-krat v življenji sem opustil v nedeljo službo božjo, akoravno sem imel čas iti v cerkev, pr-vokrat sem zaspal brez večerne — molitve.

V grudnu dobimo vendar-le ukaz, da se pridružimo k našemu oddelku. Pride mi misel, da bi sv. zakramente vzprejel, a ni mi bilo možno tega darú storiti ter se odtegniti nekaj ur od šumečega življenja, ter v tistem miru v cerkvi svojo vest premišljevat. Pouzročil sem na duši — škodo. (Dalje prih.)

Smešnica 3. „Oj“, hvali dijak dijaku pro-fesorja, „naš profesor je tako učen in zna to-liko, da mu ne vem para“. „Kaj pa zna tedaj?“ vpraša dijak, „Toliko“, odgovori mu dijak, „to-liko, da bi jaz sila veliko znal, ko bi znal vse to, česar še ne zna naš profesor“.

Razne stvari.

(Čitalnica.) V odbor „Čitalnice“, ozi-roma „Narodnega doma“ v Ptujú so bili pri občenem zboru v nedeljo, dne 6. januarja t. l. naslednji p. n. gospodi izvoljeni: dr. Fran Jur-tela, predsednikom, o. B. Hrtiš, predsed. na-mestnikom, Ivan Kaukler, tajnikom, Anton Spindler, blagajnikom. Odborniki pa so gg.: dr. Jakob Ploi, dr. Jos. Čuček, dr. Jos. Fraidl, Ferdo Raisp, Simon Ožgan, Anton Gregorič in Miha Lešnik.

(Veselica.) V letošnjem predpustu pri-redi Ptujška „Čitalnica“ v prostorih „Narod-nega doma“ dva plesa in sicer eden navaden ples in eden ples v kostumih; razun tega bode, z ozirom na dolgi predpust, marljivim in vstraj-nim pevkam v povračilo in spodbujevalno po-hvalo vsako nedeljo z večer po pevski vaji tudi plesna vaja, pri kateri se bodo mični „Kolo“ in drugi slovanski plesi učili.

(Posojilnica v Celji) ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 27. t. m. ob 3, uri

popoldne v Čitalnični dvorani z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika, 2. poročilo nadzorstva, 3. odobrenje računov, 4. razdelitev čistega dobička, 5. predlogi o prenašanju pravil, 6. razni predlogi.

(Naznanilo.) Slovanska čitalnica priredi v Mariboru v letošnjem predpustu te-le veselice: 1. dne 20. januarja mali ples, 2. dne 17. februarja večji ples, 3. dne 3. marca pa ples s kostumi.

(Naznanje.) Za službe, ki so razpisane v „Slov. Gosp.“, posreduje uredništvo le v toliko, da pošilja ponudbe na tisto mesto, kjer se služba išče ali pa oddaje. Odgovora pa ne daje uredništvo nikomur.

(Pojasnilo.) Gledé na dopis od sv. Benedikta v 2. številki nam naznanja glavni zastopnik banke „Slavije“, da ni nihče po okolici Benediškej pobiral denarja za banko „Slavijo“. To je tudi resnica, in stoji v našem dopisu samem, da je tisti „agent“ celo izpodkopaval banko „Slavijo“, bil je torej agent pač druge, tuje zavarovalnice.

(V Mozirji) je župan sopet g. A. Goričar, c. kr. poštar, obč. svetovalec pa so Jože Fužir v Trnovčah, Jože Hlačun na Lepi njivi, M. Lipold in J. Tribuč v Mozirji.

(Ameriške trte.) Ministerstvo za poljedelstvo je pritrdilo sklepu okr. zastopu v Celji, naj se napravi okr. trsovnicna za ameriške trte. Kje pa se napravi, to določi trtnoušna komisija tega okraja.

(Odrajtilo.) Nova vojaška postava še sicer ni gotova, vendar pa ni dvoma, da bode gotova, predno se začne nabor vojaških novincev. Priprave so pa že zdaj za nabor take, da se lahko izvrši nabor že po novi postavi.

(Za slovensko šolo) sklenila se je po tegniti tudi občina Št. Rupert v Laškem okraju ter je dotične vloge vže odposlala na ministerstvo in deželni šolski svet. Slava!

(Novi sejmi.) Pri sv. Trojici v slov. gor. bode posehmal v ponedeljek po prvi in drugi kvaterni nedelji živinski sejem. Občina je že dobila za-nju dovoljenje c. kr. politične gosposke.

(Sprememba.) Tovarno za hišno orodje v Poličanah prevzameta gg. Mavricij Krečmar in Fran Piskor. Nam ste imeni novih posestnikov za tamošnje delalce malo prijazni.

(Mrak.) V četrtek, dne 17. januarja, je mrknila luna okolo po 6¹/₂ v jutru. Bilo bi se mrknjenje videlo, ko bi ne bila lune megla — zakrila.

(Nesreča.) Pri parnih žagah blizu Pragerskega se je razlila vrela voda in je dva delalca tako oškodovala, da je eden že umrl, drugi pa bode težko ozdravel. Ni še dognano, kdo je kriv te nesreče.

(Stekel pes.) Dne 16. prosinca t. l. se je k sv. Marjeti na Pesnici o pol deveti uri

predpoldan pritepel od Pesnice velik, črn, nepoznan in sumljiv pes. ter je med potoma ogrizel dva učenca in nekaj psov. Nekateri učenci so se ga obvarovali po brzih nogah, drugi pa s tem, da so v stran stopili. Je-li bil stekel, še ni dognano.

(Osepnice.) Pri sv. Marjeti niže Ptuja razsajajo osepnice; c. kr. okr. glavarstvo je vsako shajanje ljudi prepovedalo, tudi šola je zaprta.

(Smrtna kosa.) Kmetica Hobela na Šentjungerški gori (v Gališki fari) zgubila je za davico v enem tednu vseh 5 otrok, poslednjič pa še svojega moža! Otroci šteli so po 2 do 10 let, mož pa tudi še le 35 let. Prvo nedeljo letošnjega predpusta zagnili so ji njega in ob enem zadnja otroka v prerani grob.

(Tolovajstvo) Delalec Jakob Posojnik je pri sv. Juriji na juž. žel. naznanil c. kr. žendarmariji, da so ga štirje roparji napadli in oropali. Pri izpraševanju pa je prišlo na svitlo, da je mož lagal in déli so ga zato v zapor.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Anton Fischer, župnik pri sv. Jederti nad Laškim trgom, dobi župnijo sv. Jakoba v Doln. Č. g. Ivan Kapler, provisor na Ribnici, pride za kaplana v Sevnico.

Listič uredništva. Č. g. K. na?: Hvala za trud, toda tistokrat nam ni bilo Vaše ime na jeziku. — G. Fr. S. v K: Tuje je tuje, če je tudi po ceni, nikoli ne velja za to, kar velja domače. — G. P. L. v S.: Prosimo pojasnila. — G. J. T. na M.: Radi, ali Vaše pismo je — prežarko, — V. B. M.: Kdor se skriva za plotom, tak ni za to, da pogledaš za njim. — G. Š. K. v U.: Le tako naprej: zrno za zrnem pogača! — Večim drugim: Skrb nam bode, da se Vam ustreže.

Loterijne številke:

V Trst 12. jan. 1889:	52, 77, 69, 73, 1
V Linci „ „	34, 31, 6, 62, 10

Med slike svetih skrivnosti, katere sv. katoliška cerkev v velikem tednu praznuje, spada gotovo tudi **božji grob**. Dovoljujem si torej opozoriti na od mene izdelane **božje grobe**, kateri so izvrstni, po ceni, trpežni ter se dajo lahko nastavljati in shraniti, posebno pa na take, kateri so 245 cm. visoki in 142 cm. široki in so v dveh zabojih. Na blagovoljno vprašanje razpošiljajo se brezplačno podobe, popisi in ceniki.

Eduard Zbitek

v Olomucu (Moravsko),

izdelovatelj transparentnega steklenega mosaika božjih grobov. Izdelujejo se v Novemštifu pri Olomucu.

Več pové č. g. Anton Fischer, župnik pri sv. Jakobu v Slov. goricah.

Iz slovečega Konjiškega vina lastnega pridelka destilirano

KONJAK

je dosedaj edino izkušeno zdravilo pri protinu, revmatizmu, trganju v udih, ohromenju, ranah vsake vrste, če lasi izpadajo, boleznih v glavi in zobeh itd.

Steklenica po 60 kr. in fl. 1.20 s podukom, kako se rabi.

Stari konjak po zdravnikih priznan kot izvrstna pijača in zdravilo za vse želočne in nalezljive bolezni, se posebno priporoča rekonvalescentom, steklenica po 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franko in z zabojem vred.

Razpošiljatev se vrši na vse poštne postaje po

Benedikt Hertl-ovi

graščini na Goliču pri Konjicah

(na Spodnjem Štajarju.)

1—52

Slomšekovih

zbranih spisov IV. knjiga: **različno blago** (I. del: šola in odgoja str. 180; II. del: nar. politika in pa narodno gospodarstvo str. 183—354; III. del: razna podučna tvarina str. 357—428) dobiva se izvod po 1 gld. pri izdajatelju: Mih. Lendovšek, župnik v Makolah (Maxau bei Pölschach.)

III. knjiga: **životopisi** str. 397. pa po 70 kr. Po ravnoisti ceni tudi po vseh slov. bukvarnah! Prva in druga knjiga sta pošli. **Val. Orožnovih** pesnij je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr. Pete knjige: „**Slomš. pastirski listi**“ ni moči izdati, dokler niso za III. in IV. tiskovni stroški poravnani! 22

Učenec z dobrim šolskim spričevalom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzprejme se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NAZNANILO.

Izvrševanje sklep štaj. dež. zbora z dne 25. septembra 1888, potrjen od svetlega cesarja dne 5. decembra 1888 morajo se št. st. domestikalne obveznice, ki so še v tujih rokah, prezminiti.

Rešujejo pa se vsled omenjenega deželno-zborskega sklepa po teh-le cenah:

- Obveznica na $1\frac{3}{4}\%$ reši se s 13.23, t. j. za vsako, ki se glasi na 100 gold, izplača se 13 gld. 23 kr. a. v.
- Obveznica na 2% reši se s 15.12, t. j. za vsako, ki se glasi na 100 gld. v banknotih, izplača se 15 gld. 12 kr. a. v.
- Obveznica na $2\frac{1}{2}\%$ reši se z 18.90, t. j. za vsako, ki se glasi na 100 gld. v banknotih, izplača se 18 gld. 90 kr. a. v. — po takem se torej rešujejo obveznice po novi veljavi, to pa stori, da se s tem, ker se preračuni v novo veljavo, plača v resnici 5% obresti.

V smislu tega dež. zbor. sklepa vključijo se gori omenjene obveznice, naj se rešijo po gori naznanjeni ceni.

Obveznice ali obligacije, naj njih lastniki za to, da se rešijo, izročijo z dvojno konsignacijo in sicer obojno lastnoročno podpisano pri dež. višji vzprejemni uradnji v Gradci najdalje do dne 1. marcija 1889.

Ena le-teh konsignacij ali spisnic ostane z zaveznikami pri dež. višji vzprejemni uradnji, druga pa se izroči doslenjemu lastniku s potrdilom dež. višje vzprejemne uradnje v Gradci.

Tiskovina za to konsignacijo ali spisnico, na kateri je zaznamljeno število obveznic, imena, na katera se glasé obveznice, številke, znesek, datum in obrestovanje, dobi se pri dež. višji vzprejemni uradnji v Gradci in se izročijo brezplačno strankam v to, da naznanijo rešenje.

Podpis izročevalca naznanjenja z napisom vred naj se napravi na tanko in tako, da bode

V Gradci, dne 3. januarja 1889.

mogoče brati, to pa za to, da se izvrši obravnavo s stranko lahko in na nje korist, če bi kje pri reševanju nastale ovire.

Reševanje naznanjenih obveznic vrši se po predpisih pri dež. denarstvenih uradnih, že obstoječega poduka.

Vsled tega se torej opozarja še posebej, da se morajo gledé taci obveznic, ki pripadajo kaki vrejevalni, fideikomisni ali ustanovni glavnici, ali na katerih je kakovkoli pridržek, predložitelji, ako niso kompetentne uradnje same, priložiti uradna spričevala, ki dokažejo, da se je le-uni pridržek odpravil in da imajo predložitelji pravico vzprejeti denar, ki pride na obveznice.

Izplačevanje nakazanih zneskov se vrši počenši od 1. dne maja meseca 1889 pri dež. višji vzprejemni uradnji v Gradci in sicer tej stranki, ki ima v rokah ono konsignacijo, ki jo je prejela, kedar je naznanila rešenje obveznic. Le-ta konsignacija mora se vrniti rečeni uradnji.

Kdor prinese konsignacijo, smatra se za to, ker ima to listino, tudi za tega, ki ima pravilo sprejeti denar, kar ga pride na obveznico.

Od dne 1. maja 1889 pa se ne obrestuje več taka obveznica.

Za mogoča pojasnila naj se obrnejo stranke do dež. višje vzprejemne uradnje v Gradci. Le ta jim bode, ako ji pripošljejo tudi v naprej poštne znamke, kolikor jih je treba, odgovorila tudi pismeno. Ako želi kdo, dobi tudi tiskovino za konsignacijo, toda priposlati mu je pošto znamko za-njo.

Ko bi naznanjevalci rešen denarni znesek hoteli pa že kje pred 1. majem 1889 prejeti, ima dež. višja prejemna uradnja v Gradci pravico izplačati rešen znesek, mora si pa 5% izplačilnine vračuniti od stranke, ki želi tako izplačilo pred dnem 1. maja 1888.

Od štaj. deželnega odbora.